

TÜRKONFED 2026'ya Doğru Büyüme ve Tarım Sektörü Raporu'nu Yayımladı

TARIMDA HEDEF YÜKSEK VERİMLİLİK VE DAHA FAZLA KATMA DEĞER OLMALI

Ülkemizin rekabet gücünün artırılması, kalkınma odaklı sanayi politikalarının hayata geçmesi için stratejik sektörlerin genel fotoğrafını çeken TÜRKONFED, “2026'ya Doğru Büyüme ve Tarım Sektörü” raporunda, verimlilik ve 10 yıllık bir büyüme perspektifi içinde konuya yaklaşıyor. Tarım sektörünün Gümrük Birliği Güncellenmesi sürecinde en kritik konuların başında geldiğini vurgulayan TÜRKONFED Başkanı Orhan Turan, “Ülkemizin ‘Orta Gelir Tuzağı’ndan kurtuluşu yüksek teknolojiyi, yüksek verimlilik esaslı kullanarak, yüksek katma değerli üretim ve ihracata odaklanmaktan geçiyor. İşte bu açıdan yaklaştığımızda tarım, ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve rekabetçilik gücü açısından stratejik sektörlerden birisidir” diye konuştu.

3 Ekim 2019/ İstanbul- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda Türkiye ekonomisinin stratejik sektörlerinin genel fotoğrafını çeken Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED), tarım sektörünü ele aldığı yeni raporunda verimlilik ve 10 yıllık büyüme perspektifinde konuya yaklaşıyor. Türkiye'nin “Orta Gelir Tuzağı”ndan kurtulmasını sağlayacak ekonomik ivmenin yakalanması için bugüne kadar 30'dan fazla kapsamlı araştırma raporu hazırlayan TÜRKONFED, “2026'ya Doğru Büyüme ve Tarım Sektörü Raporu” ile durumu tespit ederek, geliştirilmesi gereken alanlar ile ilgili de çözüm odaklı öneriler sunuyor. TÜRKONFED Ekonomi Danışmanı Dr. Haluk Tükel tarafından hazırlanan rapor, Türkiye ekonomisinde hem sektörler arası kaynak transferi hem de sektör içi teknolojik yatırımlara dayalı verimlilik artışlarının sağlanması açısından, uzun dönem eğilimleri çerçevesinde konuya yaklaşıyor.

Orhan Turan: “Daha fazla verimlilik ve daha fazla katma değer üretmeliyiz”

Tarım sektörünün ülke kalkınması için stratejik sektörlerden biri olduğunu vurgulayan TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, Gümrük Birliği Güncellenmesi sürecinde de en kritik konuların başında “tarım”ın geldiğinin vurgulayarak şöyle dedi: “Mevcut Gümrük Birliği anlaşmasının tarım ve hizmetler sektörlerini de içerecek şekilde genişletilmesi önem taşıyor. Hâlihazırda Gümrük Birliği kapsamında yer alan ürünler için kalan standart ve düzenlemelere uyum sağlanması da bir o kadar zorunluluk. Bu ödevlerin yerine getirilmesi, yapılan ekonomik etki analizlerine göre, Türkiye'nin GSYİH büyümesini 2015-2030 yılları arasında her yıl yaklaşık 0,98 puan artıracak öngörülüyor. AB'yle ‘Genişletilmiş’ bir Gümrük Birliği'nin yol açtığı değişimin en büyük belirleyicisi gıda ve tarım ürünleri olacaktır. Kazanımların dörtte üçü, anlaşmanın bu ürünlere genişletilmesi ile gerçekleşecektir. Ancak, kazanımlar ile uyum maliyetlerinin büyük bölümü de yine gıda ve tarım ürünlerinden kaynaklanmaktadır.”

“Verimliliği artırmak ve rekabet gücü yüksek bir refah ekonomisine ulaşabilmek için sermaye ve işgücümüzü daha verimli kullanmak, çalışan başına daha fazla katma değer üretmek mecburiyetindeyiz” diyen Turan, tarım sektörünün bu stratejik öneminden hareketle 2026'ya Doğru Büyüme ve Tarım Sektörü Raporu'nun konuya verimlilik ve büyüme perspektifi ile yaklaştığını vurguladı.

Haluk Tükel: “Önümüzdeki 10 yılda tarımın hedefi; çalışan başına değeri yükseltmek olmalı”

Tarımda yaşanan verimlilik sorununa işaret eden **TÜRKONFED Ekonomi Danışmanı ve rapor yazarı Dr. Haluk Tükel**, önümüzdeki 10 yılda sektörün hedefinin Avrupa Birliği düzeyini yakalamak olması gerektiğini belirtti. “Tarım sektöründe reform ve verimlilik artışı, Türkiye’nin topyekûn kişi başı 15 bin dolar olarak tahmin edilen ‘Orta Gelir Tuzağı’ eşliğini aşmasını ve bu tuzaktan kurtulmasını sağlayabilecektir” diyen **Tükel**, şunları söyledi: “Türkiye, sabit 2010 dolar fiyatlarıyla çalışan başına 15 bin 308 dolar katma değer üretirken, Euro Bölgesi’nde 42 bin 462 dolar; AB’de 32 bin 007 dolar; ABD’de ise 79 bin 108 dolar katma değer üretiliyor. Bu düşük verimlilik düzeyinde tarım sektörünün rekabetçi olması oldukça zor gözüküyor. Bu nedenle önümüzdeki 10 yılda tarım sektörünün hedefi, AB-28 düzeyini yakalamak olmalıdır.”

“Tarımda yeniden yapılanma sosyolojik bir yeniden yapılanmanın hareket noktası olacaktır”

Türkiye ekonomisinde 2018-2026 dönemi için bir büyüme perspektifi çizmeyi ve bu perspektif içinde tarım sektörünü irdelemeyi amaçlayan raporda, Türkiye ekonomisindeki mevcut eğilimler dikkate alınarak ve sektörel yapıdaki değişimlere bağlı olarak 10 yıllık bir uzun dönem senaryosu üretildi. Raporda şu ifadelere yer verildi: “Tarım sektörünün yeniden yapılanması, KOBİ’lerin rekabet gücü kazanması, kadın nüfusun işgücüne katılımının artması meşakkatli, uzun soluklu ve uzun vadeli süreçler. Ancak, bu ekonomik yeniden yapılanma, aynı zamanda sosyolojik bir yeniden yapılanmanın da hareket noktası olacaktır. “Orta Gelir Tuzağı”nın aşılması, Türkiye’yi, gelişmişlik düzeyi itibarıyla, daha ileri bir siyasi, ekonomik, toplumsal ve teknolojik yapıya kavuşturacaktır.”

“Tarım sektörünün rekabet gücü kazanması için çalışan başına katma değer artışı şart”

Çalışmanın birinci bölümü; çalışan başına katma değer cinsinden büyümenin kaynaklarını teşkil eden “Verimlilik ve İşgücü” konularına eğiliyor. İkinci bölüm; sektörlerin 1998-2017 dönemi sabit dolar bazında çalışan başına katma değer ve istihdam serilerini, uzun dönem eğilimlerini kullanarak, 2026’ya kadar uzatıp veri deflatörler yoluyla cari dolar bazında değerlerini hesaplıyor. Çalışmanın üçüncü bölümü ise, bütünüyle tarım kesimine odaklanıyor. Raporda verilen bilgilere göre Türk tarım sektörü, dünya ölçeğinde büyüklük olarak ilk 10 ülke arasında bulunmakla beraber çalışan başına katma değer açısından uluslararası karşılaştırmalarda oldukça geride. Raporda, tarımda verimlilik artışının önemi vurgulanırken, “Rekabet gücü kazanmak, verimlilik artışından geçiyor. Tarımda verimlilik sorunu, çalışan başına katma değer artırılarak çözülebilir” ifadesine yer veriliyor. Tarım sektörünün, piyasa bozucu etkisi olmayan iyi tasarlanmış tarımsal destekle ayakta durabileceği belirtilen raporda, “Dünya fiyatlarının yüzde 30 üzerinde “Piyasa Fiyat Desteği” bu yaklaşıma ters bir politika... Tarım sektörüne yapılacak yatırımların verimlilik artışlarına yol açabilmesi için, “Piyasa Fiyat Desteği” payının azaltılıp, “Genel Hizmetler Desteği” payının artması gerekmektedir” deniliyor.

Raporda yapısal reformlarla aşılabilecek üç alan şöyle ortaya konuluyor:

1. Tarım sektöründe 2017 yılında çalışan başına katma değer cari 9.608 dolarla (2018: 8.540 US\$)AB ortalaması olan 27 bin 918 doların yüzde 34’ü kadar düşük olması nedeniyle ve verimlilik artışı sağlamak açısından, toplam istihdamın yüzde 19,4’ünü teşkil eden 5 milyon 532 bin kişilik tarımdaki istihdamın, 2026 yılına kadar 1,395 milyonluk bölümünün, yapılacak düzenlemelerle çalışan başına katma değeri daha yüksek sanayi ve hizmet sektörüne transfer edilmesi,
2. Ekonomide özellikle 1-19 kişi çalıştıran KOBİ’lerde AB ortalamasının yüzde 20’sine tekabül eden verimliliğin artırılması,
3. Kadın nüfusun (15+ yaş) Mayıs 2018 itibarıyla yüzde 34,4 oranında işgücüne katılım oranının yüzde 51,1 düzeyindeki AB standardına yükseltilmesi.